

Pénzügyi lízing tevékenység megítélése gépjármű üzembentartójának változása esetén

I. TÉNYÁLLÁS

Egy magyarországi székhelyű, pénzügyi lízing nyújtásával foglalkozó, a tevékenységéhez szükséges engedéllyel rendelkező pénzügyi vállalkozás (**Lízingbeadó**) a tulajdonában álló gépjárműveket a lízingbevevők használatába adja, a lízingbevevők pedig a lízingszerződés megkötésével jogosultságot szereznek arra, hogy a lízingszerződésben kikötött tartam lejártával a teljes lízingdíj és a maradványérték megfizetésével a gépjárművön tulajdonjogot szerezzenek (nyílt végű pénzügyi lízing), vagy lejáratkor a teljes lízingdíj és a maradványérték megfizetésével automatikusan megszerzik a gépjármű tulajdonjogát (zárt végű pénzügyi lízing).

A piaci gyakorlatnak megfelelően a lízingbevevők üzembentartóként kerülnek bejegyzésre a gépjármű-nyilvántartásba. A lízingszerződés alapján a kárveszélyt a lízingbevevő viseli, és részben az üzembentartói minőségéből következően, részben a lízingszerződés alapján a lízingbevevőt terhelik a közvetlen terhek (útdíj, benzinköltség, parkolási díjak, bírságok, gépjárműadó, kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás díja stb.) is. A lízingtárgyat a lízingbevevő könyveiben tartják nyilván, az amortizációs költségek tehát ugyancsak a lízingbevevőt terhelik. A gépjármű tekintetében a hasznok szedése annak bérbeadása, allízingbe adása útján képzelhető el, ezt a lízingszerződés a Lízingbeadó hozzájárulása esetén lehetővé teszi.

A Lízingbeadó ugyanakkor a jövőben a lízingszerződés rendelkezéseit akként módosítaná, hogy a lízingbevevő nem kerülne üzembentartóként bejegyzésre a gépjármű-nyilvántartásba. E változás folytán bizonyos költségek (gépjárműadó, útdíjak, objektív közigazgatási bírságok, kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás díja) nem közvetlenül a lízingbevevőnél, hanem a Lízingbeadónál merülnének fel, aki azonban e költségeket a lízingszerződés alapján teljes egészében áthárítaná utólag a lízingbevevőre.

A módosítás gazdasági célja az, hogy lehetővé tegye a Lízingbeadó mint a gépjármű tulajdonosa számára, hogy – bejegyzett üzembentartó hiányában – bevonhassa a lízingbeadott gépjárműveket az általa kötött kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási flottaszerződés hatálya alá, ilyen módon kedvezőbb biztosítási díjakat érve el, mint a lízingbevevők egyedi szerződések vagy saját flottájuk útján. A Lízingbeadó természetesen a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás általa kifizetett díját is áthárítaná a lízingszerződés alapján a lízingbevevőre.

II. JOGKÉRDÉSEK

A fő jogkérdés arra irányul, hogy ha egyes terhek nem közvetlenül a lízingbevevőnél merülnek fel, akkor e tervezett konstrukció megfelel-e a Hpt. szerinti pénzügyi lízingnek.

Ebből következő további jogkérdés, hogy van-e (köz)jogi akadálya annak, hogy pénzügyi lízing esetében a lízing tárgyát képező gépjármű üzembentartója ne a lízingbevevő, hanem a Lízingbeadó legyen.

III. AZ MNB ÁLLÁSPONTJA

A Hpt. 3. § (1) bekezdés c) pontjában megjelölt pénzügyi lízing fogalmát a Hpt. 6. § (1) bekezdés 89. pontja határozza meg.

„89. pénzügyi lízing: az a tevékenység, amelynek során a lízingbeadó a tulajdonában lévő ingatlant vagy ingó dolgot, illetve vagyoni értékű jogot a lízingbevevő határozott idejű használatába adja oly módon, hogy a használatba adással a lízingbevevő

a) viseli a kárveszély átszállásából származó kockázatot,

b) a hasznok szedésére jogosulttá válik,

c) viseli a közvetlen terheket (ideértve a fenntartási és amortizációs költségeket is),

d) jogosultságot szerez arra, hogy a szerződésben kikötött időtartam lejártával a lízingdíj teljes tőkötörlesztő és kamattörlesztő részének, valamint a szerződésben kikötött maradványérték megfizetésével a dolgon ő vagy az általa megjelölt személy tulajdonjogot szerezzen. Ha a lízingbevevő nem él e jogával, a lízing tárgya visszakerül a lízingbeadó

birtokába. A felek a szerződésben kötik ki a lízingdíj tőkerészét – amely a lízingbe adott vagyontárgy, vagyoni értékű jog szerződés szerinti árával azonos –, valamint kamatrészét és a törlesztésének ütemezését.”

Amint az a fenti jogszabályhely tartalmából következik, a pénzügyi lízing tevékenység abban az esetben valósul meg, ha a pénzügyi lízing fogalmi elemei – a lízingtárgy határozott időre történő használatba adása, valamint az a)-d) pontokban foglalt feltételek – együttesen fennállnak. A Hpt. 6. § (1) bekezdés 89. pontjából az is kitűnik, hogy a „pénzügyi lízing” definíció általános jelleggel a használat jogát határozza meg feltételként, nem pedig a – csupán a speciális lízingtárgy, a gépjármű vonatkozásában értelmezhető – üzembentartói státuszt.

Az üzembentartó fogalma a közúti közlekedési nyilvántartásról szóló 1999. évi LXXXIV. törvényben jelenik meg.

„2. § (...) 9. Üzembentartó: a jármű tulajdonosa, illetve akit a jármű jogszerű üzemeltetésére szerződés vagy más hitelt érdemlően igazolt jogcím alapján a járműnyilvántartásba bejegyeztek.”

A hivatkozott jogszabályhely az üzembentartói jogalanyiságot – a tulajdonosi státusz mellett – regisztrációs elv alapján közelíti meg (az a személy, aki a nyilvántartásba be van jegyezve), így nem szükségszerű, hogy a gépjármű tényleges használója legyen az üzembentartó is.

Az üzembentartó fő kötelezettségeit/terheit/felelősségét a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (Kkt.) szabályozza, így különösen a Kkt. rendelkezik arról, hogy felelős az útdíjak, objektív közigazgatási bírságok megfizetéséért, továbbá a 24. § (1) bekezdése kimondja, hogy az üzembentartó felelős azért, hogy a forgalomban tartott járműve a műszaki, közlekedésbiztonsági és környezetvédelmi követelményeknek megfeleljen, valamint a kötelező gépjármű-felelősségbiztosításról szóló törvényben meghatározott biztosítási kötelezettségének eleget tegyen.

Ugyanakkor az üzembentartói minőségből sem következik automatikusan – noha a fentiek szerint a Kkt. számos kötelezettséget telepít rá –, hogy az üzembentartónak kell végsősoron viselnie a gépjárművel kapcsolatban felmerülő terheket. A jogszabály ugyanis nem zárja ki, hogy az üzembentartó és a használó (lízingbevevő) közötti jogviszonyban olyan egyedi szerződést hozzanak létre a felek, amelyben az üzembentartó a gépjármű fenntartási költségeit, illetve annak használatával kapcsolatos közvetlen terheket utólag áthárítja a lízingbevevőre, ezáltal a végső teherviselő a lízingbevevő lesz.

Mindezekből tehát az következik, hogy a Hpt.-ben szabályozott pénzügyi szolgáltatás megvalósulása szempontjából irreleváns, hogy mely jogalany a gépjármű üzembentartója, amennyiben ugyanis a Lízingbeadó és a lízingbevevő közötti pénzügyi lízingszerződés olyan tartalommal kerül megkötésre, hogy a Hpt. 6. § (1) bekezdés 89. pontja szerinti feltételek maradéktalanul teljesülnek – így különösen, ha a szerződés szerint (a Lízingbeadó üzembentartói státusza ellenére) a terheket Lízingbeadó döntése alapján a lízingbevevő viseli –, akkor az már önmagában elegendő a pénzügyi lízingszolgáltatás létrejöttéhez.

Összefoglalásként megállapítható, hogy a pénzügyi vállalkozásként pénzügyi lízingszolgáltatást nyújtó Lízingbeadó tevékenysége az üzembentartó személyének megváltoztatása ellenére belül marad a pénzügyi lízing tevékenység keretein, így az a Lízingbeadó által – felügyeleti engedélye birtokában – szabadon végezhető. Ebből következően az MNB nem látja jogi akadályát annak, hogy a lízingszerződés a gépjármű üzembentartói státuszát a Lízingbeadóra telepítse (vagy az üzembentartói státusz ab ovo a Lízingbeadónál, mint a gépjármű tulajdonosánál legyen).

2024. március